

KRÁTKÁ ZPRÁVA**MIMOŘÁDNĚ NADANÉ DĚTI S DVOJÍ VÝJIMEČNOSTÍ A ROZVOJ JEJICH SOCIO-EMOČNÍCH DOVEDNOSTÍ POMOCÍ KARET CTNOSTÍ****SHORT REPORT****EXTREMELY GIFTED CHILDREN WITH DOUBLE EXCEPTIONALITIES AND THE DEVELOPMENT OF THEIR SOCIO-EMOTIONAL SKILLS USING VIRTUE CARDS***Michaela Karlíková**Základní škola Bučovice 711, Mipsia@seznam.cz*

Mimořádně nadané děti, zejména ty s dvojí výjimečností (tedy nadané děti s nějakým přidruženým omezením, například s určitým typem specifické poruchy učení), potřebují v rámci rozvíjení jejich potenciálu často specifický přístup, který zahrnuje nejen akademický růst, ale také fokus na socio-emoční kompetence a etické hodnoty. Tito žáci s dvojí výjimečností často čelí na své cestě dospíváním nejružnějším výzám. Mohou se cítit izolované od svých vrstevníků kvůli jejich odlišnostem, což může vést k problémům s integrací do kolektivu. Často se potýkají s vysokou mírou stresu a úzkosti, což může být způsobeno jejich vysokými nároky na sebe sama. Někteří nadaní žáci mohou vzdorovat autoritám a mít problémy s disciplínou.

Koncept Výchovy ke ctnostem, jehož aplikovaným nástrojem jsou **karty ctností**, přináší efektivní a kreativní možnosti, jak pracovat s nadanými dětmi ve škole i doma, neboť skrze práci s kartami ctností můžeme účinně podporovat socio-emoční rozvoj a zrání dětí.

Výchova ke ctnostem (www.vychovakectnostem.cz) je pedagogický koncept určený pracovníkům s dětmi a rodičům, který přináší zajímavý pohled na možnosti rozvoje hodnot a ctností v osobnosti dítěte. Karty ctností pomáhají dětem lépe pochopit abstraktní pojmy jako sebeúcta, respekt, trpělivost, důvěra, spolehlivost a další. Díky kartám děti obohatí svůj slovník o pojmy ctností, chápou jejich význam, umějí ctnosti vidět a ocenit u sebe i druhých, mají větší schopnost sebereflexe, dokážou lépe navazovat vztahy, otevřeně hovořit o svých potřebách, díky čemuž vzniká přirozeně lepší klima ve skupině.

Karty ctností obsahují vždy na přední straně obrazové ztvárnění dané ctnosti a definici dané ctnosti a na zadní straně pak metodické otázky pro průvodce, učitele a rodiče pracující s kartami. Metodika Výchovy ke ctnostem nabízí jednoduché postupy, jak práci s kartami integrovat do každodenního školního i rodinného života. Prostřednictvím různých aktivit, jako jsou diskuze, role-playing, zážitkové programy a hry, skupinové projekty, a zejména dobře fokusovaná reflexe, vedoucí k upevnění prožitku a poučení, rozvíjejí karty ctností emoční a sociální kompetence dětí a jejich hodnotový žebříček. Zde uvádíme pro inspiraci několik možností, jak využít karty ctností v práci s mimořádně nadanými dětmi.

Identifikace silných stránek: pomocí karet mohou žáci postupně lépe identifikovat své silné stránky a ctnosti, což jim pomůže lépe porozumět sami sobě a zvýšit vlastní sebehodnotu.

Role-playing a diskuse: Karty mohou být použity při hraní rolí a v diskuzích, kde žáci řeší modelové situace, které jim pomohou rozvíjet schopnost empatie a etického rozhodování.

Reflexe a sebereflexe: Po každé aktivitě je důležité, aby žáci měli možnost reflektovat své pocity a chování. To jim pomůže lépe porozumět svým emocím a reakcím.

Řešení konfliktů: Karty jsou přirozeným nástrojem k vyjádření vlastních potřeb a hranic a při systematické práci s kartami dokážou žáci lépe komunikovat své potřeby, a dochází tak k eliminaci počtu konfliktů ve skupině.

Michela Karlíková vystudovala magisterský obor psychologie na Masarykově univerzitě v Brně. Pracuje jako školní psycholožka na základní škole ZŠ Bučovice 711. Nadané děti ji profesně zajímají dlouhodobě, působila jako garant psychologického poradenství pro mimořádně nadané studenty Gymnázia Boskovice. Také pracovala jako odborná redaktorka psychologických článků orientovaných na problematiku mimořádného nadání v projektu TALENT (talentovani.cz) MŠMT a MATFYZ UK Praha.

